

Notat

Til: Til Borgmesteren
Til: Orientering

Den 12. november 2009

Århus Kommunes økonomiske situation på baggrund af budgetforliget for 2010-2013

De politisk fastsatte måltal for økonomien er opfyldt - økonomien er fortsat i balance

Der findes ikke et standardiseret mål for beskrivelsen af en kommunes økonomiske situation. Der findes en række forskellige måltal som Kommunernes Landsforening (KL) har defineret – og som KL anvender, når økonomien sammenlignes mellem kommunerne.

Disse nøgletal anvendes også i Århus Kommune. Det centrale begreb er "overskuddet på de skattefinansierede driftsudgifter". Dette begreb har været anvendt som økonomisk nøgletal siden 2008. Nøgletallet viser driftsoverskuddet på de skattefinansierede områder. Det er i den forbindelse vigtigt at bemærke dels om der er et overskud og dels om overskuddet er stort nok til at dække de anlægsudgifter som en kommune forventer i et normalt år (i gennemsnit).

Magistraten i Århus Kommune vedtog den 31. august 2009 i enighed et budgetforslag for 2010-2013, der indeholdte følgende formulering om de økonomiske nøgletal:

Fra magistratens budgetforslag:

"Magistraten konstaterer, at kommunens økonomi er i balance. Det gennemsnitlige overskud i de skattefinansierede driftsudgifter er på niveau med måltallet for de skattefinansierede anlægsudgifter - som overskuddet på driftsudgifterne netop skal dække."

Den samlede magistrat vurderede med andre ord på dette tidspunkt, at de økonomiske målsætninger for Århus Kommune var opfyldt.

Århus Kommune

Borgmesterens Afdeling

Borgmesterens Afdeling
Rådhuset
8000 Århus C

Sagsnummer M0/2009/02452
Sagsbehandler Hans Nikolaisen

Telefon 8940 2000
Direkte telefon 8940 2120
Telefax 8940 2121

E-post post@ba.aarhus.dk
E-post direkte hn@aarhus.dk

Siden da er der indgået en budgetaftale med 30 af byrådets 31 medlemmer. Der er i aftalen fundet finansiering til en række serviceudgifter blandt andet ved at indregne gevinster af effektiviseringstiltag. Det betyder, at de økonomiske nøgletal med budgetaftalen er marginal forskudt mellem årene, men samlet og grundlæggende at den økonomiske situation uændret i forhold til budgetforslaget. Det fremgår i øvrigt af følgende formulering, der er indeholdt i budgetaftalen af 18. september 2009:

Fra budgetaftalen om Århus Kommunes økonomi for 2010-2013.

"Kommunens økonomi

Forligspartierne har lagt vægt på, at kommunens økonomi fortsat er i balance, samtidig med at skatten holdes i ro. Kommunerne er underlagt snævre økonomiske rammer, hvilket blandt andet er kommet til udtryk i en særdeles stram aftale mellem regeringen og KL om kommunernes økonomi i 2010. På trods af det, er det i budgettet for 2010-2013 lykkedes at overholde de økonomiske målsætninger og samtidig finde midler til en række serviceløft og nye initiativer for udvalgte grupper af borgere i Århus.

Forligspartierne lægger afgørende vægt på, at balancen i økonomien også opretholdes på længere sigt, og opretholder derfor en fortsat stram økonomisk styring ud fra de økonomiske styringsprincipper, der tidligere er vedtaget i Byrådet."

Konklusion i forhold til det politisk fastsatte måltal:

Det kan med andre ord konkluderes, at de økonomiske målsætninger er opfyldt, og at kommunens økonomi er i balance i perioden 2009-2013. Denne konklusion er baseret på det nøgletal – overskuddet på de skattefinansierede driftsudgifter, som siden 2008 har været fastsat som det økonomiske måltal.

Den finansielle egenkapital

Som nævnt ovenfor kan en kommunes økonomi beskrives på flere måder – der er flere begreber, som beskriver økonomien. Et af disse er den finansielle egenkapital (FE).

Dette begreb udtrykker, hvordan kommunens samlede skattefinansierede gæld udvikler sig. Begrebet indeholder imidlertid en række

svagheder, som også viser sig i det aktuelle vedtagne budget for 2010-2013.

Begrebet tager alene højde for udviklingen i kommunens likviditet og skattefinansierede gæld. Begrebet indeholder ikke en opgørelse af kommunens aktiver og passiver i øvrigt. Det betyder, at følgende forhold giver en forringelse i FE:

- Når kommunen igangsætter anlægsbyggeri, der er fuld finansieret ved lejeindtægter/driftsbesparelser i kommende år. Aktuelt er den finansielle egenkapital over en årrække blevet forværret med over en mia. kr. som følge heraf. Kommunens anlægsaktiver er med andre ord blevet forøget – og det fuldt finansieret – uden at dette kan ses af nøgletallet.
- Strukturereformen medførte, at Århus Kommune modtog aktiver (herunder bygninger og grunde) fra det daværende Århus Amt. Disse aktiver blev udlignet ved at kommunen indskød kontantbeløb til andre kommuner i regionen, der overtog færre grunde/bygninger. Udbetalingene af de kontante beløb forværrer den FE uden, at de nye aktiver (grunde/bygninger) modsvarede dette. Strukturereformen medførte således en forværring fra 2007, der umiddelbart fremstår som en forværring i den FE skønt denne ændring ikke afspejler en reel forværring i kommunens økonomiske stilling.
- De aktuelle nøgletal – som såvel magistrat og senere byrådet har tiltrådt med budgetvedtagelsen – indeholder et relativt højt anlægsniveau i årene 2009-2013. Det bidrager til at den FE forværres i denne periode, selvom målsætningen – overskuddet på de skattefinansierede driftsbudget – er overholdt. Det forventes med andre ord, at anlægsniveauet vil reduceres efter perioden – og dette opfanges ikke af begrebet FE.

Konklusion i forhold til den finansielle egenkapital

En række forhold i de senere år har ført til, at den finansielle egenkapital er et nøgletal, der dårligt egner sig at beskrive Århus Kommunes økonomi. Derfor har det siden 2008 været besluttet at anvende driftsoverskuddet som nøgletal.

Det ændrer ikke på, at der i alt budgetmateriale, der fremlægges for magistrat og byråd bliver redegjort for udviklingen i den finansielle egenkapital. Den aktuelle udvikling i den finansielle egenkapital i budgetperioden 2010-2013 har således været fuldt oplyst og beskrevet i

magistratens budgetindstilling 2010-2013, den økonomiske redegørelse fra primo september 2009 og efterfølgende i den netop offentliggjort likviditetsoversigt.

Renteudviklingen

Magistratens budgetforslag for 2010-2013 indeholder positive renteindtægter på mellem 10 og 38 mio. kr. i årene 2010-2013.

Budgetvedtagelsen for 2010-2013 indeholder som nævnt ovenfor en fastholdelse af den økonomiske balance i perioden. Budgetvedtagelsen indeholdt også en fremrykning af anlægsudgifter idet vækstpakke 2 indgik i budgetvedtagelsen. Vækstpakke 2 indebar renteudgifter, idet kommunens likviditet selvsagt nedsættes, når anlægsbeløb fremrykkes. Den præcise effekt heraf er ikke offentliggjort på nuværende tidspunkt. Det er fortsat forventningen, at kommunen vil have positive renteindtægter for perioden 2010-2013 set under et.